

ISMERTETÉS

Bankó Zoltán

**Ember Alex: A magyar társadalombiztosítás története.
Magyar Munkaügyi Alapítvány, Szeged, 2016. 194. p.**

A társadalombiztosítási jog kutatásának, oktatásának nagy hagyományai vannak a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. Czucz Ottó, Hajdú József tevékenysége olyan alapokat teremtett e jogág művelésére, melyet folytatni nem kis feladat és felelősség. Szerencsére vannak követői az iskolateremtőknek szép számmal, közülük tartozik Ember Alex, aki nem kisebb feladatra vállalkozott, mint hogy feldolgozza a magyar társadalombiztosítás történetét.

A magyar társadalombiztosítás történetét publikálni 2016-ban hiányt pótló munka, a közelmúltban ilyen összefoglaló történeti áttekintés nem látott napvilágot hazánkban a tárgykörben. Nem kell azt bizonyítani, hogy a társadalombiztosítás történeti megközelítése változó világunkban¹ milyen jelentőséggel bír, a régi korokban tapasztalt problémák gyakran visszaköszönnek napjainkban is. A könyvben végig jól nyomon követhető a társadalombiztosítás szerteágazó jogintézményi struktúrája a bányatársulástól napjainkig.

A kötet szerkezeti felépítését a szigorú kronológia jellemzi: az előképektől haladva jutunk el napjaink társadalombiztosítási rendszeréhez. Ebben a sorrendben a tagolás az előképeket követően az önkéntes, önszerveződő kezdeti társadalombiztosítási intézményektől indul, az állami ajánlásokon nyugvó, önkéntes jogintézményekkel folytatódik majd az állami szerveződésű kötelező biztosítás elemzését végzi el. Minden korszak tárgyalására igaz, hogy a hatalmas ténytanyagot olvasmányosan, jól érthetően, forrásokkal alátámasztva tárja az Olvasó elé.

A kötet nem csak tankönyvnek alkalmas, a társadalombiztosítás iránt érdeklődők kézikönyvként, jól szerkesztett tudástárként is nagy haszonnal forgathatják. A közel ötszáz lábjegyzetből teljesszűren kirajzolódik a magyar nyelvű tárgyban szakirodalom, amely további kutatások kiindulópontjának is nagyszerű segítője. A forrásmunkákból Szerző sok olyan megállapítást közöl, melyek megvilágítják a jogág több alapvető problémáját: a társadalombiztosítás rendszeréhez a kormányok nemcsak nem akartak, de nem is igen tudtak hatékonyan hozzájárulni, inkább arra törekedtek, hogy a világháború előtt kialakult, és akkor többé-kevésbé működőképesnek bizonyult rendszert működtessék tovább, lehetőleg minél kevesebb

¹ Czucz Ottó: A társadalombiztosítás a változó világban. Budapest, 1989, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. A könyv bevezetőjében olvasható az a napjainkra is igaz megállapítás, hogy a társadalombiztosítás ellátásait magától értetődő természetességgel vesszük igénybe és nem kis nyugtalansággal tölti el az ember, ha azt hallja, hogy a társadalombiztosítás válságos helyzetben van.

átfogó jogszabályi módosítással.² Megszigorították azokat a feltételeket, amelyekkel valaki szanatóriumba vagy egyéb gyógykezelő intézetbe kerülhetett, illetve korlátozásra került az idült betegek ellátása, hogy ezzel is csökkentsék a kórházaknak immáron óriási mértékűvé váló költségeit. Ezen túlmenően szabályozták, hogy a biztosítottaknak milyen gyógyszereket és gyógyászati segédeszközöket adhattak ki.³ Jól látható, hogy ezek a mondatok ma is jellemzik társadalombiztosításunkat, sok ezekhez hasonló gondolatot találunk a könyvben, amelyek segíthetnek napjaink problémáinak feltárásában is.

Összességében a könyv méltó követője a szegedi társadalombiztosítási jogi iskolának, haszonnal forgathatják a jogággal ismerkedő hallgatók és gyakorló szakemberek egyaránt.

² EMBER Alex: A magyar társadalombiztosítás története. Magyar Munkaügyi Alapítvány, Szeged, 2016, 85., megállapítás az 1920-as évek vonatkozásában.

³ EMBER Alex im. 107., az I. világháborút követő intézkedésekről.